Ecomuseu Farinera
de Castelló d'Empúries

MEMÒRIA DE L'ANY 2020

Ecomuseu Farinera
de Castelló d'Empúries
MNACTEC

ACTIVITAT 2020

Fotografies de Jordi Cassú

[Introducció]

2020 ha suposat un gran repte per a les institucions museístiques. El tancament el dia 13 de març ordenat per els autoritats sanitàries com a mesura preventiva per fer front a la pandèmia per la COVID19 va portar els museu a obrir finestres digitals per facilitar l'accés de la ciutadania als seus continguts i a les seves activitats: es van generar nous recursos i se'n van transformar d'altres i, en la mesura del que va ser possible en aquell moment, les activitats presencials es van transformar en activitats digitals.

Aquesta situació ha estat un repte per al museu, que ha hagut de redefinir i modificar alguns dels seus projectes –quan ha estat possible-, i establir una nova relació amb els seus usuaris. A partir de que es va poder tornar a obrir portes es va redactar i implementar el Pla de contingència per tal de fer de la Cultura una activitat segura. Hem assistit també a múltiples trobades professionals de reflexió i debat sobre la situació dels museus generada per la pandèmia.

Un dels objectius del museu des de l'inici de la pandèmia ha estat no perdre el contacte amb el públic i continuar oferint continguts que ajudessin a fer més portable el confinament, contribuint al benestar de les famílies, entenent el museu com un equipament cultural de proximitat, un bé essencial que ha d'estar al servei de la ciutadania.

Malauradamnet, la situació de pandèmia ha suposat per al museu una pèrdua important de visitants, del 63,48 % respecte a l'any anterior, dades una mica inferiors a les previstes per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya que calculava unes pèrdues del 78% en la freqüentació dels equipaments patrimonials a Catalunya.

Però l'any també ha portat bones notícies, com és l'adquisisió de la sèrie de Fotografies *La Farinera 1994* per part del Departament de Cultura, que ha quedat dipositada al museu. És d'agrair també l'esforç de les administracions supralocals per donar suport als museus reforçant les línies de subvencions i creant-ne de noves.

Tot i el tancament, la feina del museu portes endins ha continuat activa i s'han dut a terme projectes que tindran gran rellevància en el futur del museu. S'ha enllestint la fase de diagnosi del Pla estratègic del museu, hem millorat les nostres instal·lacions museogràfiques incorporant nous continguts, hem reforçat el programa educatiu amb la redifinició del projecte educatiu del museu i creant una nova activitat educativa híbrida(digital-presencial), s'ha presentat la nova audioguia del museu que ha estat una eina fonamental per reforçar la visita al museu, estem treballant l'accessibilitat universal al museu, tant des del punt de vista arquitectònic com comunicatiu i s'han iniciat les obres de millora del rec del Molí per part del Departament de Territori i Sostenibilitat.

RESUM

2020

Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries
MNACTEC

Ajuntament de la Comtal Vila de Castelló d'Empúries

2020 no ha estat en absolut un any fàcil. Tot i la situació de pandèmia, el museu ha pogut reobrir les seves portes a partir del mes de juny i tirar endavant projectes que tindran gran rellevància en el futur del museu.

gener
Tractament de **Conservació preventiva** als paviments de fusta del museu

febrer
Inauguració de l'exposició **Jordi Sabater Pi, l'art de la ciència**

març
13, el museu **tanca** les seves portes a causa de la situació sanitària

abril
Durant el confinament, **Museu a casa**, acció cultural on line

maig
Redactem el **Pla de Contingència** per a la reobertura del museu

juny
11, **Reobrim** el museu, aplicant les mesures del Pla de Contingència

juliol
Presentació de la nova **audioguia** del museu

agost
Obrim l'exposició **Vivint el 2020**

setembre
Finalitzem el **Projecte educatiu**

octubre
En marxa els treballs de **rehabilitació del rec del Molí**

novembre
Primera fase de l'**activitat educativa virtual** enllestida

desembre
Finalitzem la diagnosi del **Pla Estratègic**

1.1. Conservació preventiva

Arran de l'estudi elaborat per l'empresa Conservació de Patrimoni 4Restaura per tal d'avaluar el grau d'incidència de la plaga del corc al museu, es van detectar els punts sobre els que calia actuar i es recomanaven els productes que s'havien d'utilitzar en cada cas i com aplicar-los.

L'actuació s'havia de centrar en la desinsectació de les bigues estructurals de suport dels paviments de les plantes baixa i primera i per a les llates dels paviments de fusta, que són les zones on es van detectat punts actius d'activitat xilòfaga. Aquest tractament es va programar en tres accions consecutives, seqüenciades per espais, que es van dur a terme, la primera el mes de desembre de 2019 (sala molins), la segona durant el gener de 2020 (sala tubs) i la tercera pendent de programar per al proper 2021 (sales de neteja). El tractament s'ha realitzat únicament i exclusiva a les bigues estructurals mitjançant sistema d'injecció i impregnació per la zona inferior de les llates dels paviments de fusta.

El tractament ha estat realitzat per l'empresa Biotractament Integral de Plagues SL, que primer va preparar les bigues estructurals i després va aplicar el tractament per sistema d'injecció i impregnació el producte. Aquesta actuació va obligar a tancar el museu entre els dies 20 a 23 de gener de 2020.

El mes de setembre es van instal·lar trampes de feromones a diversos espais de la fàbrica.

D'altra banda, el mes d'octubre hem instal·lat un deshumectador CIMA model DS-080R de tipus vertical amb una capacitat d'extracció d'entre 122 i 192 L/dia i evacuació permanent a la zona de semisoterrani de la planta baixa de la fàbrica, on hi ha la turbina. En aquest punt, inicien les estructures dels elevadors de fusta que travessen les tres plantes de la fàbrica. A més, hi ha les estructures metàl·liques dels embarrats i les politges i el cuir de les corretges. Des del moment de la seva instal·lació, la humitat de la sala ha baixat en un 10%.

Hem adquirit 10 aparells de control de temperatura i humitat, per substituir els antics. Els nous aparells van connectats via wifi per a la descàrrega de dades i tenen millors prestacions tant en la recollida de dades com en el seu processament.

A més, en l'auditoria de conservació preventiva realitzada l'any 2018 per la Xarxa de Museus de Comarques de Girona per part de l'Empresa Conservació del Patrimoni 4Restaura, es recomanava protegir les obertures de finestres amb malles amb petits orificis per evitar l'entrada d'insectes en espais. En aquest sentit, aquest any s'han instal·lat teles mosquiteres a les finestres del museu.

A final d'any s'han reubicat diversos materials de recanvi de la fàbrica que es trobaven a la zona de la rentadora de la planta baixa, que s'han guardat en caixes de plàstic de conservació preventiva. A més, s'han substituït els palets de fusta per palets de plàstic subministrats per la Xarxa de Museus de Comarques de Girona.

Pel que fa al Centre de documentació, hi hem instal·lació oli essencial d'espígol i vaporitzador per evitar platerets de plata. També hem traslladat l'arxiu fotogràfic i

documental (fulletons fàbrica) que teníem al despatx al centre de documentació. Igual que el material documental donació de la Farinera La Perla i tota aquella documentació de fàbrica que ens han cedit Turró, N. Ungué...

1.2. *Restauració*

El mes de setembre s'ha procedit a restaurar la pastera, donació dels germans Climent de la Selva de Mar. En la restauració ha consistit en la neteja, desinsectació, la consolidació i presentació final, amb l'objectiu d'estabilitzar el suport i d'oferir una lectura unitària del bé. S'ha actuat sobre les diferents patologies: presència de taques, les pèrdues de suport per l'acció dels anòbids, taques de rovell i elements oxidats... La restauració ha estat cofinançada pel Departament de Cultura i executada per l'empresa Conservació del patrimoni 4Restaura SL.

1.3. *Documentació*

L'Ecomuseu Farinera disposa del programari Museum PlusCatalà 2, per a la documentació i gestió dels béns mobles museístics que formen la col·lecció del museu. Avui en dia el 100% dels seus objectes es troben digitalitzats.

Centre de documentació

El fons documental de l'Ecomuseu Farinera es divideix en dues grans col·leccions: la Biblioteca de la Fàbrica i la Biblioteca de l'Ecomuseu Farinera. Cada col·lecció conté diferents tipologies de documents com poden ser llibres, revistes, fotografies, diapositives o material audiovisual, en el cas del museu; o llibres, revistes, fotografies, catàlegs i documents, en el cas de la fàbrica.

Ingressos

Des de la Farinera aquest any hem ingressat, mitjançant la compra, l'intercanvi o la donació, una sèrie de llibres, revistes i documents que s'han sumat al fons documental de l'Ecomuseu.

- Bernardo García Díaz y Hikda Flores Roja; Los trabajadores del Valle de Orizaba y la revolución; Ed. Veracruz, 2011.
- Lluís Bruguera i Josep Espigulé; Va de suro! Pintures murals de Lluís Bruguera; Ed. Museu del Suro, 2010.
- AAVV; Els jardins de la industrialització al Ter; Ed. mNACTEC, Terrassa, 2019.
- Roberta Tenci; El Museu de les Mines de Bellmunt del Priorat, núm. 6; Ed. mNACTEC, Terrassa, 2013.
- AAVV; Pulsacions mecàniques. Històries de la màquina d'escriure. Col.leccions del mNACTEC, 2019.
- AAVV; Catàleg 12a Ruta Art 2019; Ed. Ajuntament de CE, Castelló d'Empúries, 2019.
- Joan Tort i Pere Tobaruela; Una biografia de Jordi Sabater Pi Okorobikó; Ed. National Geographic, Barcelona, 2003
- Daniel Romaní; Catalunya industrial. La guia per descobrir el patrimoni industrial del nostre país, Ed. Viena, Barcelona, 2019.
- AAVV; Art i exili- Artistes de l'exili català del 1939, Ed. Museu Empordà, Figueres, 2020.
- AAVV; Catàleg 12a Ruta Art 2019, Ed. Ajuntament de Castelló d'Empúries, 2019.
- Xavier Duran i Jordi Sabater Pi; Jordi Sabater Pi El traç de la natura, Ed. Edicions 62, Barcelona, 2001.

- Lurdes Boix; El cementiri mariner. Viu el patrimoni de l'Escala, núm 1. Ed. Ajuntament l'Escala, l'Escala, 2018.
- Lurdes Boix; Cinclaus i la capella de Santa Reparada, núm 2, Ed. Ajuntament l'Escala, l'Escala, 2019.
- Roberta Tecni; Guia el Museu de les Mines de Cercs, núm. 7, Ed.MNACTEC, Terrassa, 2019
- AAVV; Catàleg 13a Ruta Art 2020, Ed. Ajuntament de Castelló d'Empúries, 2020.
- Francesc Masip i Masip; Història d'Ascó. Crònica il.lustrada, Ed. Ajuntament d'Ascó, 1999.
- AAVV; Relats que pinten Bé, Ed. Diputació de Girona, Girona, 2020.
- AAVV; Catàleg Immersió!. Homenatge a Narcís Monturiol 2020.Ed. Ajuntament de Figueres, Figueres, 2020
- AAVV; Catàleg La Comunitat Empordaneses. Ed. Ajuntament de Figueres, Figueres 2020.
- AAVV; Pintar Crear viure. Dones artistes a l'Alt Empordà (1830-1939) 2020.Ed. Ajuntament de Figueres, Figueres 2020.

Classificació

Durant el període d'estiu la historiadora Ariadna Comas ha estat realitzant tasques de indexació de les darreres caixes de documentació de l'antiga fàbrica de farines i ha iniciat la classificació arxivística del material per tal de fer-lo consultable. S'ha creat una base de dades Access, consultable a través del Servei d'Arxius en Línia (AMCE 77. Farinera de Castelló d'Empúries). S'ha creat també una base de dades en format word per tal de facilitar la comprensió de la numeració de les caixes i del contingut de cada una d'elles. S'han entrat 230 codis d'unitat, que suposen 230 entrades de documents i s'han creat 70 noves caixes de documentació.

1.4. *Donacions*

Objectes

El sr. Miquel Ruiz Avilès ha cedit la seva obra *Creu: Oració del Crist de la Tramuntana* a l'Ecomuseu Farinera. (31/01/2020)

El sr. Turró ha cedit dos tascons de ferro per estallar els arbres. (juliol/2020).

Documentació

El sr. Turró ha cedit diversa documentació relativa a la fàbrica de farines.

1.5. *Dipòsits*

L'any 2020, en el marc de la convoctòria del Pla Nacional de Fotografia, el Departament de Cultura ha adquirit la sèrie **La Farinera 1994** del fotògraf Francesc Guillamet i Ferran. Aquestes obres passen a formar part de la Col·lecció Nacional de Fotografia, per tal d'assegurar que les expressions fotogràfiques autorals de Catalunya que suposen una aportació tant al llenguatge fotogràfic com a la reflexió sobre la cultura, la societat o el territori estiguin presents, protegides i valorades.

Les obres adquirides queden dipositades a les col·leccions públiques del país on han estat assignades. En aquest cas, la sèrie esmentada, formada per 34 tiratges argèntics sobre paper baritat emmarcats amb paspartú de cartró sense àcid (4 tiratges de 24,5x24,5 cm i 30 tiratges de 42x42 cm) i 120 negatius escanejats de fotografies de 6x7 (deu fulls de contacte), han quedat dipositades a l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries.

2.1. *Públic*

El públic total d'aquest any 2020 ha estat de 5.686 persones, de les quals 4.594 han estat visitants i 1.092 usuaris. Això suposa un decreixement total d'un 68,55 % a causa de crisi sanitària causada per la COVID-19.

Visitants
Han passat pel museu un total de 4.594 visitants, el que representa un descens del 63,48% respecte l'any anterior. D'aquests visitants, el 83% han estat visitants individuals i 17% ho han fet en grup. D'aquests, 506 persones (12% del total) correspon a públic escolar.

Pel que fa a tipologies d'entrades, un 85% ha estat públic que ha visitat l'exposició permanent (3.921 persones), un 9% les diferents exposicions temporals (402 persones) i un 6% l'Espai EmpordàNA'T (271 persones).

El mes de major afluència de públic ha estat l'octubre, seguit de l'agost i el mes de febrer. Evidentment aquestes dades s'ha de llegir tenint en compte la lluita contra la COVID19 i els mesos que el museu ha estat tancat (abril i maig). Recordem que durant el mes d'octubre el museu acull la Ruta de l'Art, una iniciativa plenament consolidada al municipi i la comarca.

En relació a l'origen dels visitants, el 85,37 % del total prové del territori català. El 50,80 % és públic comarques de Girona i el 32,14 % de Barcelona i comarques. Els visitants de les comarques de Tarragona i Lleida queden a molta distància, amb un 1,92 % i 0,51 % respectivament.

El segon grup de visitants en importància és l'europeu, amb gairebé un 12%. Com cada any el públic majoritari és el francès (el 10% del nostre públic), seguit a molta distància de l'alemany. El tancament de fronteres arran de la COVID-19 ha afectat aquestes les dades. Han vingut també alguns anglesos, belgues i holandesos.

El públic de la resta de l'Estat Espanyol és el menys nombrós, amb un 2,80 % sobre el total. Hem rebut públic de les comunitats autònomes de País Basc, València, Balears i Madrid.

L'anàlisi dels visitants segons canal d'informació, la informació obtinguda al municipi (51%), i dins d'aquest grup, la primera posició és per als qui manifesten que han conegut el museu "passant per davant" (31%), la segona a través de l'oficina municipal de turisme (6%) igual que pel programa d'activitats. I per primer cop tenim un percentatge del 3% tan en la Cúria com en la Basílica, per tant, la mesura adoptada de fer descompte del 25% entre els museus del municipi sembla que ha fet efecte.

El canal d'informació extern suposa un 34% del total, igual que l'any anterior. Les escoles aquest any malgrat la situació, continuem representant el 19%, seguit del 11% ja ens coneixen, el 2% la segona visita i en 1% per OIT's externes i el boca a boca. La informació obtinguda a través d'Internet és d'un 8% -ha augmentat considerablement respecte l'any passat- i de guies turístiques d'un 2%.

Usuaris
Pel que fa als usuaris, 1.092 persones han participat en les activitats organitzades directament pel museu o per tercers. Representa un descens del 80,15 % respecte l'any passat a causa de la COVID-19 que ens ha fet cancel·lar moltes activitats presencials i els tallers escolars previstos. I tampoc s'ha pogut programar activitats culturals durant un període molt extens.

2.2. *Exposicions*

2.2.a. **PERMANENT**

Recurs Interpretatiu Sonor
Hem incorporat a la museografia de l'espai permanent un nou interpretatiu en línia i per a dispositius mòbils. El recurs sonor consta de 14 pistes d'àudio disponibles en català, castellà, anglès i francès i es pot escoltar de manera gratuïta des del dispositiu mòbil del personal visitant i a través del web del Visitmuseum. Aquest nou recurs fa un recorregut per la història i funcionament d'aquest espai, des de la revolució industrial fins a la seva conversió en ecomuseu, de la mà dels personatges del Llorenç, l'últim moliner de la Farinera i de la seva néta Candela.

Consultable a: https://visitmuseum.gencat.cat/ca/Ecomuseu_Farinera-de-castello-d-empuries/audioguia

Espais expositius
El mes de gener es va afegir a l'espai del Blat, l'obra del fotògraf Miquel Ruiz dedicada a *l'Oració al Crist de la Tramuntana*, obra inspirada en el poema de Carles Fages de Climent, una de les figures més destacades de la literatura catalana del segle XX. L'obra s'ha vinculat a l'espai del museu on es reprodueix aquest poema que fa esment a l'efecte que la tramuntana té sobre el blat.

Durant el període de tancament es va aprofitar per automatitzar amb sensors volumètrics la il·luminació de la planta baixa de les sales d'exposició del museu.

Pel que va al projectes de millora de l'exposició permanent que es van, es troben en es iniciar al darrer trimestre de 2020 i s'han enllestit a finals de gener de 2021. Aquests projectes són:

- Remodelació de l'espai del moliner, incorporant la informació (i traduïnt-la a idiomes), millorant la distribució dels elements i facilitant-ne la interpretació. Sha eliminat el moble de la pantalla de televisió actual i s'ha remodelat el mobiliari, per tal que s'integri la pantalla i la nova S'ha aprofitat per afegir informació relativa ales diferents raons socials de la fàbrica i la seva evolució com a indústria, a més de parlar sobre la distribució del treball i l'origen dels treballadors.
- Museïtzació de la pastera de que ens van fer donació la família Climent a l'espai sobre el pa, com a exemple del mobiliari que s'utilitzava a les cases pairals empordaneses per pastar el pa, una feina generalment realitzada per les dones. Aquesta pastera s'integra al mòdul de Pastar el pa, oferint la visió del pastat a mà i del pastat mecanitzat.

2.2.b. **TEMPORALS**

Durant aquest 2020 el museu havia programat 7 exposicions temporals, 2 de producció pròpia i 5 en acollida, és a dir, organitzades per altres entitats, col·lectius o particulars i

exposades al museu. Finalment i arran de la COVID-19 el museu no ha pogut acollir totes les exposicions previstes.

Exposició *Tot un món de pedra seca. El patrimoni dels més humils a l'Alt Empordà*
Fins al dia 12 de gener es va acollir l'exposició temporal realitzada per ADRINOC, l'Associació per al Desenvolupament Rural Integral de la zona Nord-Oriental de Catalunya. Un projecte pedagògic per al coneixement del patrimoni de la pedra seca a l'Alt Empordà. Juntament amb l'exposició es va realitzar un taller amb alumnes de 4t ESO de l'INS de Castelló d'Empúries i una Jornada Tècnica sobre *La pedra seca com a recurs per al desenvolupament d'un territori*.

El dia 11 de gener es va organitzar un itinerari per conèixer in situ aquest patrimoni, fent un recorregut per diferents construccions de pedra seca de la Garriga d'Empordà. Aquesta activitat va gaudir de gran èxit de convocatòria i fins i tot es va superar el límit d'inscripció

Exposició: L'art de la ciència. Jordi Sabater Pi. Del 2 de febrer al 28 de març. Exposició en acollida.
Amb l'exposició L'Art de la ciència. Jordi Sabater Pi l'ecomuseu va inaugurar el seu programa d'exposicions de l'any 2020, coincidint amb la Festa de la Candelera. Aquesta exposició, havia estat comissariada per Oriol Sabater Coca, fill del famós científic, i produïda per Molècula amb el suport de Universitat de Barcelona, Museu d'Història de Catalunya i el Grup de Recerca DIDPATRI.

Sabater Pi va ser un científic reconegut internacionalment pels seus descobriments sobre les eines dels ximpanzés, sobre la cultura de tribus com la dels Fang, per haver treballat amb Diane Fossey...però aquesta exposició es centra en la seva faceta científica, la seva capacitat d'observació, que ell considerava la base del coneixement. Aquesta exposició ens descobreix el Sabater artista, dibuixant, fotògraf, observador del detall que apuntava en les seves llibretes, de manera incansable, apunts anatòmics, mesures, colors, retrats, tatuatges, expressions...

L'Ecomuseu Farinera va acollir aquesta exposició per la seva vinculació de la ciència i l'art. Per aquest motiu, el Servei Educatiu del Museu va preparar una visita-guiada, titulada: *Dibuixant aprenem.* Van fer l'activitat 151 alumnes de l'Institut de Castelló d'Empúries i de l'escola de Fortià.
Han visitat l'exposició un total de 240 persones.

Exposició: Vivint el 2020. Fotografies de Jordi Cassú. Del 6 d'agost al 27 de setembre. Exposició pròpia
El fotògraf castelloní va iniciar durant el confinament una campanya per fotografiar els veïns de Castelló d'Empúries a les portes de casa seva, amb i sense mascaretes. Des del museu proposar al seu autor exposar aquestes fotos al museu, com a reconeixement de les circumstàncies que col·lectivament ens han tocat viure.

L'exposició es va proposar com un reconeixement als nostres conciutadans la vegada que una reivindicació de l'ofici de fotògraf i del retrat de família en qualsevol moment de les nostres vides, en millors i pitjors circumstàncies. I va ser l'exposició que el museu va programar durant la festa major del mes d'agost.

La mostra presentava un total 258 fotos de famílies i 12 més en gran format; és a dir, aproximadament 130 famílies castellonines que es van sumar al projecte de fer un retrat de les primeres etapes de la pandèmia al nostre municipi.

Van visitar l'exposició un total de 117 persones.

Exposició: El farcell de la Postguerra. Del 7 de novembre de 2020 al 10 de gener del 2021.
Exposició en acollida
Aquesta exposició és la continuació cronològica de la mostra Menús de Guerra. Cuina d'avantguarda i supervivència, que va estar al museu l'any 2019.

L'exposició mostra com es va alimentar la població des de la fi de la Guerra Civil (1939) fins al final de l'autarquia (1951): l'auxili social, l'estraperlo, les cartilles de racionament, l'economia domèstica, etc.

En una economia devastada i amb una mà d'obra barata que no podia protestar, moltes famílies havien de sobreviure amb els cupons de racionament i sense els diners necessaris per poder adquirir aliments al mercat negre, que s'abastia de l'estraperlo. El pa es va convertir en un símbol. La farina de blat es va substituir per altres farines com la de blat de moro o de tramús, que eren la base del pa de moresc i les farinetes que molts deuen recordar.

L'exposició vol retre un homenatge a totes aquelles famílies que van viure una de les etapes més dures i llargues del nostre país, quan l'enginy va ser, en moltes ocasions, un recurs per poder sobreviure.
Han visitat l'exposició un total de 45 persones. El vídeo del youtube 137 visualitzacions.

Exposició: Fluvius de Pere Puigvert.
Entitats participants: Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries, Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala, Aigües de Vilajuïga i Museu de l'Aigua de Salt.

Fluvius és un projecte audiovisual del creador Pere Puigbert i l'artista Carles Torrent. Es tracta d'un viatge poètic al cor d'un riu en el seu fluir cap al mar. El film, centre de l'exposició, recorre el riu Fluvià, que neix al nord de Catalunya i desemboca a la Mediterrània i el nom del qual prové de la paraula llatina fluvius, que significa fluir.

Tot i la incertesa en la que ens vàrem trobar a partir del mes de març, i atès que el museu la tenia programada per al mes de juliol, es va decidir tirar endavant la producció de l'exposició amb la idea d'obrir-la al públic al juliol. Tot i això, les problemàtiques que es van tenir en la provisió de materials van endarrerir molt la producció i es va reprogramar el calendari per a 2021.

L'Ecomuseu Farinera ha fet durant aquest 2020 la seva aportació econòmica al projecte per tal de poder tirar endavant la seva producció i té previst acollir-la al museu entre els mesos de juliol i setembre de 2021.

Exposicions posposades a 2021
Exposició: REMOR de Petra Vlasman i Gràcia del Ruste.
Exposició: Col.lectiu Estèsia
Exposició: Mar i canvi climàtic

Exposicions anul·lades
Exposició: El Fútbol a Castelló d'Empúries

2.3. *Activitats*

Tallers familiars

Els tallers familiars són una de les programacions estables del museu que ha anat generant una relació de proximitat amb els participants. Tot i la situació anòmala arran de la pandèmia que estem vivint, alguns dels tallers s'han pogut dur a terme, tot i que a partir del març s'han vist afectats pel seguiment dels esdeveniments.

Els tallers presencials es van desenvolupar amb normalitat, amb pràcticament totes les places plenes. A partir del moment en què ens varen confinar, el museu va posar-se a treballar per seguir oferint activitats als seus usuaris a través d'internet. Primer, amb aquells materials de què ja disposàvem i, quan va ser possible, reconvertint els tallers presencials en virtuals. Com va ser el de Sant Jordi o el de plastilina conductora.

Una vegada el museu va tornar a obrir les portes, el mes de setembre vàrem reprendre els tallers familiars presencials, aplicant el pla de contingència del museu, se'n va reduir l'aforament per tal de poder-lo desenvolupar mantenint la distància de seguretat entre nuclis de convivència. Malauradament, només es va poder fer el del mes de setembre, ja que el del mes d'octubre es va haver de posposar primer i es va acabar anul•lant.

Així, dels tallers previstos aquest 2020,

- S'han desenvolupat amb normalitat:
  - 2 de febrer de 2020 - Taller de costura: Vols fer un pop, sense cosir?
  - 7 de març de 2020 - Taller de natura: Fem un Kokedama
- S'han reprogramat on line:
  - 18 abril de 2019 - Taller creatiu: Per Sant Jordi capsetes decorades
  - 10 maig de 2020 - Taller de ciència: Circuits amb plastilina conductora
- S'han dut a terme aplicant les mesures COVID-19:
  - 26 de setembre de 2020 - Taller de cuina: Fem cakepops i minirosquilles
- S'han anul·lat:
  - 24 d'octubre de 2020 - Taller de cuina: Decorem galetes de tardor
  - 14 de novembre de 2020. Taller de robòtica: Introducció al disseny per impressió 3D
  - 19 de desembre de 2020. Taller creatiu: Ornaments de Nadal amb pasta de sal

Dia Internacional de la Dona

El 8 de març es celebrar al pati del museu un dels actes del Dia Internacional de la Dona, organitzat per l'Àrea de Benestar de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, amb un espectacle de dansa del col·lectiu El Paller i l'obra de teatre *Tu Turu Tut La Princesa*, de la Cia. La Bleda.

Dia Mundial de l'Aigua. Anul·lada pel COVID-19

El 22 de març es volia repetir la ruta ciclista en commemoració del Dia Mundial de l'Aigua, organitzada juntament amb el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, l'Ajuntament de Peralada i el Centre Excursionista de Peralada. La ruta sortia de Peralada i arribava a l'Ecomuseu Farinera, on s'oferia una visita guiada a Espai EmpordàNA'T i un vermut als assistents i llavors es prosseguia fins Peralada.

Enfarina't, visites guiades de Setmana Santa per Setmana Santa i estiu

Aquest any hem hagut d'anul·lar les visites previstes per Setmana Santa mentre que hem mantingut les de l'estiu, que es van iniciar el 12 de juliol. Són visites conduïdes per l'empresa castellonina EmpordàBrava. Aquestes visites tenen per objectiu permetre als visitants descobrir la Farinera i degustar els productes del territori, com són la cervesa

Rufa de blat, pel que fa al Pa de la Tramuntana l'hem substituït per bastonets de pa en packs individuals.

A l'estiu, les visites es van oferir els dilluns en català i anglès i els dimecres en castellà i francès. Hi van participar un total de 65 persones.

Dia Internacional dels Museus. Afectada pel COVID-19.

En motiu del DIM, dedicat a #MuseusperlaIgualtat, les entitats patrimonials del municipi vàrem tornar a organitzar activitats diverses. Per part de l'Ecomuseu Farinera, es volia oferir una Jornada de portes obertes el diumenge 17 de maig i repetir la visita guiada nocturna al Museu d'Història Medieval Cúria-Presó i a l'Ecomuseu Farinera per celebrar la Nit dels Museus.

Finalment des del Departament de Cultura es va optar per una versió on line de l'activitat. Es va treballar en un contingut sobre molins de cilindres que es va difondre per xarxes socials al llarg del dia 18 en tres sessions:

- 1a sessió dirigida al públic general que va consistir en la lectura d'un power point.
- 2a sessió dirigida al públic especialista que va consistir en penjar la fita tecnològica dels molins.
- 3a sessió dirigida al públic amb dificultats lectores que va consistir en una lectura fàcil sobre els molins. L'Ecomuseu Farinera fa un pas més en accessibilitat de la seva col·lecció.

Hi van participar un total de 46 persones (32 adults i 15 nens).

La Nit dels museus. Anul·lada pel COVID-19.

Es va posposar per celebrar-la el 14 de novembre, però la segona onada de la COVID-19 no ho va permetre. Estava previst realitzar una Jornada de portes obertes al museu i una visita teatralitzada per part de l'empresa Terramar.

22a Fira del pa. Anul·lada pel COVID-19.

Estava previst realitzar la Fira el cap de setmana de l'9 i 10 de maig, conjuntament amb la Cooperativa agrícola de Castelló d'Empúries, i també es va haver d'anul·lar.

4a edició Ennatura't, Del 24 de maig al 5 de juny de 2020. Afectada pel COVID-19. Posposada al 3 al 11 d'octubre de 2020.

Es va reformular la proposta inicial: "Hostes vingueren i de casa ens tragueren". Visita a l'espai EmpordàNA'T i el Rec del Molí per una de nova: Visita EmpordàNA´T i descoberta de la salut del riu Muga que va realitzar l'empresa Terramar.
Hi van participar 16 persones.

Benvinguts a pagès, 6 i 7 de juny de 2020. Afectada pel COVID-19.

La Fundació Alícia amb el suport de la Generalitat de Catalunya organitzen el Benvingut a pagès, una oportunitat de redescobrir el lloc on neix tot allò que mengem i conèixer de prop les persones que es cuiden de produir els aliments que ens arriben a casa.
Teníem previst celebrar el 6 de juny de 2020: Visita l'Ecomuseu Farinera i puja al Trenet del pagès. L'activitat ,organitzada conjuntament amb el Parc dels Aiguamolls de l'Empordà, incloïa una visita a la Farinera amb degustació de Pa de Tramuntana i Cervesa Rufa, i un passeig amb el Trenet del Pagès per visitar als productors que dins del Natural dels Aiguamolls cultiven verdures, arròs i vedella ecològica.
Enguany i arran de la covid-19 es va proposar fer-ho virtualment al mes d'octubre. L'ecomuseu Farinera va descartar participar en aquest format.

Campanya "Estiu al Museu" de la Xarxa de Museus de les Comarques Gironines

Es va participar en aquesta campanya en la que cada museu obsequiava els visitants més joves amb articles de marxandatge. En el cas de l'Ecomuseu Farinera: un llibre d'activitats i una caixeta de colors per entretenir-se aprenent durant les vacances d'estiu. La campanya també incloïa el llançament de cinc vídeos per mostrar amb l'oferta dels museus gironins.

Presentació del llibre *Sis estudis sobre la història dels cortals empordanesos (segle XIII – XXI)*

Aquesta presentació estava prevista per al mes de març i es va haver de posposar fins al 28 d'agost de 2020 al jardí del Convent de Santa Clara. En aquest llibre s'apleguen sis estudis que analitzen el món dels cortals en períodes i aspectes concrets, però que posen sobretot l'accent en el grup humà que els va habitar: els cortalers. Els estudis han anat a càrrec dels historiadors: Enric Saguer Homs, Marisa Roig Simon, Josep Maria Gironella Granés, Per Gifre Ribas, Rosa Congost Colomer i Meritxell Fernández Domènech.

Festival Terra de Trobadors 2020. Anul·lat pel COVID-19

Aquest any es volia programar un taller de cosir cavallers i princeses, en doble sessió de matí i tarda, amb la idea de que tingui la major relació possible amb la temàtica del festival. I també durant es dies del Festival es volia oferir un 2x1 en l'entrada al museu.

Gimcana Medieval. Setembre

Els museus de Castelló d'Empúries: el Museu d'Història Medieval de la Cúria-Presó, l'Ecomuseu Farinera i també la Sinagoga del Puig Mercadal, juntament amb el Departament de Turisme de l'Ajuntament i l'empresa Terramar, natura i cultura, vàrem organitzar conjuntament aquesta activitat, pensada per a un públic familiar, destinada especialment per als nens i nenes en edat escolar i també per a tots els públics, que es va realitzar el diumenge 20 de setembre de 2020, a partir de les 10 h del matí pel centre històric de la vila i pels museus de la vila.
Van participar 33 persones.

13a Ruta de l'Art 2020

El museu va tornar a cedir els seus espais expositius per a la l'organització de la 13a edició de la Ruta de l'Art de Castelló d'Empúries que es va celebrar el 10, 11 i 12 d'octubre. A l'Ecomuseu Farinera hi van exposar les obres els artistes: Albert Llobet, Ruben Mañas, Núria Efe, Xavier Bisbe, Tomàs Vila, Llorenç Danés, Ventura Julià, Enric Rubió, Ricard Anson, Tomás Castaño, Gabriel Casadevall, Xavier Malloll, Paco Cabeza, Laia Vaquer, Sara Sabé Tort, Corinne Rabeau i Pere Sicilia.
Van passar pel museu 1.826 persones.

Jornades Europees de Patrimoni

En el marc de les Jornades Europees de Patrimoni, que coincideixen alguns dies amb la 13a Ruta de l'Art, hem ofert jornada de portes obertes.
Van passar pel museu 1.260 persones.

Festival Som Cultura. Versió presencial i versió híbrida

Una setantena de propostes culturals s'han programat durant tot el mes de novembre amb motiu de la cinquena edició del festival Som Cultura, campanya promocional impulsada pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona de la Diputació de Girona.

Entre les propostes virtuals destaquen «Els museus a casa», amb una trentena de tallers familiars que els museus gironins oferien a través de diverses plataformes digitals i la

retransmissió en directe de visites guiades per descobrir el patrimoni. En el cas de l'Ecomuseu Farinera, es va fer el taller: *Experimentem amb la pastelina conductora* (https://www.youtube.com/watch?v=nQAtjIxOipc&t=42s) i la Visita virtual a l'Ecomuseu Farinera i recorregut per l'exposició: El Farcell de la postguerra (https://www.youtube.com/watch?v=o8jz5cOJs8E&t=259s)

Han visualitzat a la plataforma de youtube del museu aquests vídeos: 48 i 137 visualitzacions.

Es va anul·lar la gimcana medieval que teníem prevista a causa de la segona onada de la COVID-19.

Setmana del Turisme Industrial, del 31 d'octubre al 8 de novembre de 2020. Anul·lada pel COVID-19.

La Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya va organitzar la 5a edició de la Setmana del Turisme Industrial, sota el lema "Com es fan les coses?". Aquesta edició incloïa rutes del Bus a Cegues i les visites a empreses i equipaments culturals. Des de l'Ecomuseu Farinera es volia oferir dues visites Enfarina't, pel dia 1 i el 8 de novembre, però degut a la segona onada de la covid-19 va quedar tot anul·lat.

Col·laboració amb La Marató de TV3.

Del 14 d'octubre al 6 de gener de 2021 l'Ecomuseu Farinera va col·laborar amb La Marató de TV3 posant a la recepció del museu una guardiola per tal que la gent que ens visitava pogués fer un donatiu. Aquest any, La Marató estava dedicada a la lluita contra la COVID-19. Una d'aquests guardioles es va ubicar a l'estudi de fotografia de Jordi Cassú, on els vilatans que recollien les fotografies de l'exposició Vivint el 2020 podien fer-hi donatius. En total es van recollir 122,80 €.

25a Setmana de la Ciència. Afectada pel COVID-19.

Del 8 al 17 de novembre es va celebrar a Catalunya la 24a Setmana de la Ciència amb un munt d'activitats de divulgació científica arreu del nostre territori.
Els temes centrals de l'edició d'enguany eren: la taula periòdica, amb motiu de l'Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics; i diferents persones que han estat referents als respectius camps de coneixement com ara l'ecòleg Ramon Margalef, de qui enguany es commemora el centenari del seu naixement; l'enginyer i inventor Narcís Monturiol, amb motiu del bicentenari del seu naixement; Margaret Hamilton, qui va liderar el desenvolupament del programari de navegació on-board per al Programa Espacial Apollo, amb motiu del 50è aniversari de l'arribada de l'home a la Lluna; i el polifacètic Leonardo da Vinci, en commemoració dels 500 anys de la seva mort.

A l'Ecomuseu Farinera s'havien organitzat diverses activitats però finalment només es va poder fer la Jornada de portes obertes, sota la mesura del confinament municipal. Van passar pel museu 12 persones.

Campanya de Nadal

Un any més, els 26 museus de les Comarques de Girona s'han unit per impulsar la 6a edició de Nadal al Museu. Enguany, adaptada a la situació causada per la COVID-19. Els nens i nenes tenien el repte de trobar a l'extraterrestre amagat dins les vitrines del museu, i disfressat d'un personatge molt estimat del pessebre: un caganer. Al final de la visita, els nens i nenes que troben l'extraterrestre amagat, aconseguien un obsequi: un retallable d'aquest caganer. Hi van participar passat 11 nens.

Gimcana medieval per Nadal

El 24 de desembre es va fer una nova edició de la gimcana pel poble sota el lema Activa't per Nadal, una campanya que incloïa un seguit d'activitats al municipi en format reduït. Hi van participar 11 persones.

12 mesos 12 dies. Afectat pel COVID-19.

Per a aquest any 2020 el museu havia tornat a programar una oferta mensual d'accés gratuït: "12 mesos, 12 dies" per tal de fer accessible a tots els públics el patrimoni industrial de la vila. Aquestes jornades s'afegeixen a les que ja tradicionalment programa el museu al llarg de l'any.

A l'igual que l'any anterior, els dies seleccionats el 2020 van ser:

- 26 de gener: Dia Mundial de l'Educació Ambiental
- 2 de febrer: Dia Mundial de les Zones Humides.
- 22 de març: Dia Mundial de l'Aigua
- 21 d'abril: Dia Mundial de la Creativitat i la Innovació
- 18 de maig: Dia Internacional dels Museus
- 5 de juny: Dia Mundial del Medi Ambient
- 30 de juliol: Dia Internacional de la Amistat
- 12 d'agost: Dia Internacional de la Joventut
- 27 de setembre: Dia Mundial del Turisme
- 16 d'octubre: Dia Mundial de l'Alimentació
- 15 de novembre: Dia Mundial de la Ciència al servei de la Pau i el desenvolupament
- 5 de desembre: Dia Internacional dels Voluntaris

A causa del covid-19 les sessions previstes per març, abril i maig no es van poder realitzar pel tancament del museu i la de novembre tampoc a causa del canvi d'horaris que ha fet que el museu només després d'aquest.

Un total de 138 persones han pogut gaudir de la gratuïtat gràcies a aquest programa.

A més, durant aquest any hem organitzat les habituals jornades de portes obertes que tenen per l'objectiu fer accessible el museu a tots els públics. Són jornades que coincideixen amb les activitats festives del municipi i amb diversos esdeveniments en relació amb el patrimoni, a la vegada que suposen la sensibilització dels visitants envers aquestes temàtiques:

- El 10 d'Agost, Festa Major de Sant Llorenç.
- Del 11 al 13 d'octubre, 13a Ruta de l'Art i Jornades Europees del Patrimoni.

Campanya de descompte a l'entrada general per visitar els seus museus de Castelló d'Empúries

Aquest estiu s'ha repès la campanya promocional que s'ofereix als visitants que accedeixen amb l'entrada general a un dels museus del municipi per tal que puguin accedir als altres dos amb un 25 % de descompte. Es tracta d'una campanya que té l'objectiu de promoure i alhora fer més accessible la visita als tres museus castellonins, una bona manera de donar a conèixer la història de Castelló d'Empúries i el seu ric patrimoni, que fa que la visita sigui una aturada indispensable.

Museu a casa durant el confinament

Des dels inicis del confinament, el museu ha apostat per seguir posant en valor el seu fons, tant material com immaterial, de forma digital a través de les seves xarxes socials i la seva pàgina web. S'ha passat a crear paquets on line cada dues setmanes per tal

d'obrir el museu al públic virtual. Això ha suposat adaptar materials ja existents a format digital i també crear-ne de nous. Els paquets creats van ser:

- 1r paquet on line. Setmana del 30 de març 2020
  - Endinsa't a la farinera tot jugant. Es va reforçar la difusió del joc digital de l'Ecomuseu Farinera: www.elpaisdelsfarinons.cat/
  - Descobreix els molins de l'Alt Empordà geolocalitzats. Catàleg dels molins fariners altempordanesos. www.terrademolins.cat
  - Descobreix els cortals de l'Empordà geolocalitzats. Difusió del patrimoni arquitectònic i el paisatge altempordanès vinculats als Cortals, unitats paisatgístiques antropitzades característiques del nostre territori. A partir de les fonts bibliogràfiques, documentals i orals s'ha pogut elaborar aquest catàleg dels cortals que, de manera sistematitzada, posa a l'abast del públic el recull d'informació d'aquests masos.www.Ecomuseu Farinera.org/terradecortals/

- 2n paquet on line. Setmana 6 abril de 2020
  - Descarregable pels petits: Retallable farinó. Pengem a la web del museu el retallables dels farinons per tal que els més petits tinguin un entreteniment per fer casa https://www.Ecomuseu Farinera.org/ca/serveis/espai-familiar/140
  - Descarregable famílies: Joc de sobretaula L'escala. Des de la xarxa de museus de l'Alt Empordà "Una comarca de Museu" fa uns anys vam promoure la visita d'estudiants de la comarca als nostres museus a través d'uns itineraris i visites recomanades per nivells educatius. Aquesta proposta anava acompanyada de 8 jocs vinculats a cadascun dels museus de la xarxa. S'ha facilitat l'accés als usuaris per descarregar-se els jocs per passar alguna estona durant eñ confinament. https://sites.google.com/a/xtec.cat/alt-emporda-museus/jocs
  - Publicacions on line gràcies al lector ISSU: Hem posat el quadern de didàctica i difusió del museu en format ISSU per tal que al gent des de casa el pugui llegir. https://issuu.com/nuricre/docs/quafarinera2aedid/s/10405337

- 3r paquet on line. Setmana del 27 d'abril de 2020
  - Endinsa't en el món del blat tot jugant. Es proposava una opció pels més petits de la casa: resoldre una sopa de lletres vinculada al joc de pistes del museu. https://www.Ecomuseu Farinera.org/recursos/arxius//20200429_0842sopa_de_lletres.pdf
  - Descobreix el paper del blat en l'ecologia humana. Hem posat el quadernmediambiental del museu en format ISSU per tal que al gent des de casa el pugui llegir: https://issuu.com/nuricre/docs/biotecblatb
  - Descobreix els cortals de l'Empordà. Aquesta vegada es posava a disposició del públic el catàleg de l'exposició *Paisatge Latent. Closes, cortals i cortalers*. El catàleg recupera la memòria i la identitat dels homes i dones i les seves històries de vida als cortals i les closes; els dos elements més emblemàtics d'aquest paisatge singular que hi ha a l'entorn de l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries. Molt recomanable per les imatges que vàrem poder recuperar dels arxius familiars! https://issuu.com/nuricre/docs/cat_cort__ltim

- 4t paquet L'Ecomuseu Farinera, escalfant motors per la reobertura
  - L'aventura continua! Una opció pels més petits de la casa per a que ajudin un extraterrestre que no sap res de la vida a la Terra a descobrir com es fa el pa i la farina. Una activitat que forma part del llibret que per la campanya de Nadal animava a les famílies a visitar els museus de la Xarxa de Museus de les comarques de Girona. https://www.ecomuseu-arinera.org/recursos/arxius//20200522_1244extraterrestre_ecomuseu.jpg

- Descobreix el catàleg Geografies MENUDES. Una travessia per la memòria històrica i el paisatge humà femení de Castelló d'Empúries, a partir de la màgia intemporal de la fotografia. Un projecte artístic de Pilar Farrés amb la col·laboració del fotògraf Manel Puig. Feu-hi una ullada a: issuu.com/nuricre/docs/cataleg_geografies_menudes
- Ceres, una historia mitològica sobre l'origen de l'agricultura. La mitologia grega i romana està plena d'històries fascinants , en aquest cas es presentava la història de Ceres de la mà del poeta Ovidi. https://www.Ecomuseu Farinera.org/recursos/arxius//20200527_1123Ceres_deessa_agricultura.pdf

Durant el confinament perimetral municipal establert per les autoritats sanitàries a partir del mes d'octubre, el museu va oferir Jornada de Portes obertes a la població del municipi. Van passar pel museu 47 persones.

2.4. *Educatiu*

La situació de pandèmia de l'any 2020 ha afectat moltíssim l'activitat educativa del museu. Amb el tancament, es van anul·lar totes les activitats que teníem concertades amb els centres educatius. I, a partir de la represa del curs escolar, han estat molts pocs els grups escolars que han demanat fer un activitat al museu.

Així, durant el 2020 han passat per les instal·lacions del museu un total de 7 centres escolars i 38 grups, que han realitzat 13 visites guiades, 18 tallers de "El pa, de l'obrador a la taula" i 7 tallers "Som el què mengem". En total 850 persones, entre alumnes i professors han gaudit de les activitats educatives que ofereix el museu.

Programa Indika

Durant el 2020 un total de 4 centres escolars de comarques de Girona es varen poder acollir al programa Indika de la Diputació de Girona. Aquests centres varen realitzar 14 activitats (4 visites guiades i 10 Tallers El pa, de l'obrador a la taula) en les que varen participar 295 alumnes i professors.

Col·laboració amb el PTT Castelló d'Empúries

El mes de desembre els alumnes del Pla de Transició al Treball de Castelló d'Empúries ens van sol·licitar ubicar al museu un a guardiola per a donatius i una caixa per a la seva campanya de recollida de joguines.

Revisió del Projecte Educatiu

Amb la pandèmia també es va endarrerir el tancament del Projecte Educatiu del museu que s'ha realitzat des de la Xarxa de Museus de les Comarques de Girona. La reunió de tancament estava prevista per a finals de març i va quedar posposada per al mes de setembre.

A través del Projecte educatiu el museu planifica la seva acció cultural educativa de manera que entengui i atengui les condicions actuals, explotant les possibilitats que ens ofereixen els recursos educatius i tecnològics per a millorar l'accessibilitat de la col·lecció i dels continguts, però sobretot del relat i de les reflexions que es pretenen transmetre a partir del nou projecte educatiu.

La Missió educativa del museu es dirigeix a acostar i sensibilitzar la ciutadania en el patrimoni històric de la vila, especialment l'industrial fariner, com a factor de transformació del paisatge, la indústria, les formes de vida, d'oficis i d'alimentació, tot educant la societat en el gaudi i l'ús responsable del patrimoni.

Noves activitats educatives

En el marc del nou projecte educatiu el museu ha estat treballant en la definició de les activitats didàctiques que ha de programar en un futur proper i que han d'incloure noves activitats on i off line. Aquest és un plantejament que pren força atesa la situació de pandèmia, que ha posat en evidència la necessitat d'obrir les portes presencials i les finestres virtuals a tota la població.

S'ha treballat amb l'empresa Amesmarmesvela en la definició de la base per a la programació d'activitats educatives virtuals del museu. Aquesta definició estava previst fer-la amb participació d'agents vinculats al món educatiu, social i cultural, però de les tres sessions programades sols se'n va acabar desenvolupant una.

- Defios Farinons

D'altra banda, s'ha creat una nova activitat educativa híbrida detainada a alumnes de cicle superior de primària i primer cicle d'ESO en la que es treballen els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides. *Defios Farinons* és una activitat de tipologia *self-learning* que incorpora el treball cooperatiu a partir del disseny thinking, a través de la qual els i les alumnes ajudaran a 3 famílies amb característiques i necessitats diferents a descobrir diversos aspectes i temàtiques vinculats a l'Ecomuseu Farinera que els ajuden a treballar bones pràctiques per construir una societat més sostenible. Una vegada feta una visita al Museu, es realitzaran diferents dinàmiques utilitzant recursos offline i online, tot treballant competències digitals a través de la gamificació.

A partir de les indicacions i les pautes marcades per l'educador/a començarem observant i analitzant els aspectes clau de l'activitat de l'Ecomuseu Farinera (presencial). Tot seguit, els i les alumnes hauran de treballar en grup el repte proposat: com ajudar, mostrar i millorar alguns aspectes de tolerància, hàbits de vida saludable i sostenibilitat a tres famílies que tenen comportaments que cal canviar per millorar el món en què vivim.

- Activitat educativa sobre energies renovables

D'altra banda, el marc del Postgrau de Direcció Estratègica de Museus en el que hem coincidit tres directores de museus de l'ST mNACTEC, hem definit com a treball de grup una nova activitat educativa també híbrida sobre energies renovables a desenvolupar per tots tres museus. Aquesta activitat va destina a alumnes de cicle superior de primària i ha de incorporar-se a l'oferta educativa dels tres museus a partir del curs 2022-2023.

L'objectiu és Implementar una activitat educativa que tingui en compte la reflexió entorn de l'empremta mediambiental de l'activitat de l'ésser humà en el territori, el reconeixement dels mecanismes motors propis de la maquinària de la fàbrica i l'ús de l'aigua com a font d'energia renovable.

A partir de la recerca documental, es dissenyarà una activitat estructurada en tres parts: abans - durant - després. Serà una activitat híbrida: l'activitat prèvia i final a l'aula seran en format digital i comú per als tres museus. L'activitat presencial serà específica per a cada un dels museus. S'utilitzaran tecnologies lliures d'internet, materials didàctics sostenibles i universalment accessibles i inclusius. El disseny de l'activitat inclourà les recomanacions del Pla d'Accessibilitat de Museus i Centres i Espais d'Arts Visuals de Catalunya (Departament de Cultura) i de la Guia per avaluar el disseny de les activitats

educatives patrimonials de la CoP Patrimoni i Escola, en la qual va col·laborar l'Ecomuseu Farinera.

Formació

El mes de setembre vàrem participar com a membres de la Comissió d'Educació de la Xarxa de museus de les Comarques de Girona a les Jornades APROPA'T , sessió inspiradora per a museus i CRP, en la que es van compartir reflexions i transferir experiències entre professionals de l'àmbit museístic i dels Centres de Recursos Pedagògics.

Altres

Ens hem inscrit al Registre de Recursos Agroecològics escolars de Catalunya del Departament d'Educació.

2.5. *Publicacions i comunicacions*

Publicació en revistes i altres suports de divulgació externs

Des del museu hem col·laborat amb el Patronat de Turisme Costa Girona en els continguts del llibre electrònic de rutes culturals i activitats de benestar a la Costa Brava en el que s'ha inclòs un reportatge sobre els tallers de pa del museu. Editat pel Patronat de Turisme Costa Brava i escrit per la fotoperiodista Kris Ubach, s'adreça a tots els usuaris interessats en gaudir d'unes vacances i activitats centrades en la recerca del benestar holístic. Es pot consultar a https://ebooks.costabrava.org/

Publicació en versió digital de l'article *La Farinera de Castelló d'Empúries, de fàbrica de farina a museu industrial* a les actes del XLIè Curset: Jornades Internacionals sobre la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic, Camins d'aigua: restauració i ús del patrimoni hidràulic, organitzat per l'Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic (AADIPA) Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Article escrit conjuntament amb Narcís Reverendo i Hospital, arquitecte. http://www.arquitectes.cat/iframes/aadipa/XLICurset/

Comunicacions

Hem presentat la comunicació *Posi un parc al seu museu! Dinàmiques de treball col·laboratiu entre el parc i el museu* en el marc de la Jornada *Parcs Naturals i Museus. Bones pràctiques en la gestió del patrimoni cultural dels Espais Naturals* organitzada pel Museu de la Mediterrània, el Museu de les Terres de l'Ebre, el Museu Etnològic del Montseny i l'Ecomuseu d'Esterri d'Àneu, integrants de la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya. La jornada va presentar una dotzena de bones pràctiques sobre el patrimoni cultural dels Parcs Naturals de Catalunya, fruit de la col·laboració entre els museus i els parcs naturals.

2.6. *Difusió*

El programa de difusió està integrat per diverses accions diferenciades en funció de la tipologia d'actuació a difondre en cada moment i que pot realitzar-se via cartelleria, trameses via mail o postal, via xarxes socials, elements mòbils tipus roll-ups, anuncis en premsa o altres mitjans. Aquest any s'ha volgut optar per fer algunes insercions en publicacions destinades a l'àmbit del turisme rural i de proximitat.

Hem fet algunes campanyes de difusió específica en revistes destinades al Turisme intern (Turisme Catalunya i Fem Turisme), una altra destinada als centres escolars i una darrera destinada al públic local durant les festes de Nadal.

Presència als mitjans de comunicació

El servei de notícies del museu ha generat un total de 37 notes de premsa referides a la diversitats d'activitats que organitza el museu i a altres aspectes en que el museu ha tingut una implicació rellevant. Aquestes notes de premsa han estat difoses als mitjans de comunicació a través del SETAC i han tingut repercussió als mitjans. S'han produït 105 insercions en mitjans digitals, 38 insercions en premsa escrita i 43 insercions en premsa audiovisual.

Hem aparegut al reportatge:
https://www.elmundo.es/viajes/espana/2020/10/12/5f71a865fc6c83546c8b45b7.html

A començaments d'abril ens van fer una entrevista per a Ràdio Girona sobre l'aplicatiu Terra de Cortals. I el mes d'agost també vàrem ser entrevistats a TV de Girona en tant que la direcció exercia la presidència de la Xarxa de Museus de Comarques de Girona, per parlar de com s'han adaptat els museus gironins a la nova realitat COVID-19.

El mes de juliol es va fer la presentació a la premsa de la nova audioguia del museu.

Agendes

A més de la difusió a les agendes habituals, aquest any també hem difós la nostra activitat a través del Portal Activitum, destinat a activitats familiars i escolars.

També difonem les activitats del museu a través de la plataforma Vibra del Departament de Cultura i arran de la COVID-19 per el portal http://culturavirtual.ddgi.cat/ que promou la Diputació de Girona.

Comunicació xarxes socials durant COVID

També s'ha intensificat la difusió a través de Xarxes Socials per tal de mantenir el contacte amb els seus usuaris durant el temps de confinament. Les xarxes socials han passat a ser una sala més del museu. En aquest sentit, si abans a Instagram publicàvem 2/3 fotos a la setmana, hem passat a publicar cada dia. Al feed (portal) hi tenim 273 fotos a la setmana i hem intensificat els stories i hem començat a penjar contingut al ITGV (canal d'Instagram per a vídeos).

S'ha reforçat la comunicació amb el Departament de Comunicació de l'Ajuntament per tal d'actuar conjuntament. Hem tingut molt contacte amb la Cristina Colls. En aquest sentit hem pogut participar al Sant Jordi on line.

Així com amb el Departament de Turisme que ha ens ha demanat material per penjar a les seves xarxes i ens ha fet saber les dos campanyes: #stayhome i #visitsoon.

En aquest sentit col·laboratiu, hem pogut participar a través de xarxes amb altres campanyes que han organitzat altres entitats, com:

- Etnologia confinament. L'Ecomuseu de les valls d'Àneu ha proposat una iniciativa i ens hi vàrem sumar. La proposta és que durant el confinament es busqués a casa objectes antics que tingués el públic i n'expliquessin la seva història. L'Ecomuseu Farinera va penjar fotos de diferents objectes a les xarxes socials pròpies i va animar els usuaris a participar amb el hastag #etnologiadeconfinament.

- Finestra de casa. L'Associació Empordà Turisme va proposar una iniciativa: Què veus des de la teva finestra de casa aquestes dies de confinament? Des del museu ens hi ens hi vàrem sumar amb una fotografia de Jordi Cassú i vàrem animar els usuaris a participar amb els hashtags #FinestradelEmporda i #FinestradeCastellodempuries.

- Turisme industrial des de casa. La XATIC també va proposar jugar des de casa i guanyar un gran premi: un pack 'Al pot petit' de FENTPAÍS. Calia seguir la campanya amb el hastag #TurismeIndustrialacasa i per instagram https://www.instagram.com/xatic_cat/

I finalment, també s'ha fet ressò de dues campanyes turístiques importants que van posar en marxa diverses entitats del sector:

- La campanya Patronat de Turisme Costa Brava: En pausa, que ens permet badar per la Costa Brava mentre esperem que el coronavirus ens permeti tornar in situ a aquests llocs meravellosos. https://www.youtube.com/watch?v=BSxnOvXg0T0

- La campanya Empordà Turisme: Tornarem a viure l'Empordà, i ho farem amb en tota la seva essència https://youtu.be/K2ebz6AKuY8

També s'ha reforçat la comunicació per mailchimp. En comptes de fer una agenda mensual, s'ha passat a enviar una tramesa en funció del material que s'ha publicat a xarxes sobre paquets on line, col·laboració amb altres entitats, activitats on line...

Web

La pàgina web del museu ha rebut 7.090 usuaris, 8.928 sessions de visites, amb un temps promig de 1,55 minuts i 20.249 pàgines vistes.
El 90,92% són usuaris nous, mentre que el 9,1% assidus. Per edat un 20,35% és la franja de 25-34, seguit per primer cop de 20,02 % que és la franja de 18-24. En tercera posició; també per primer cop, 17,55% l'edat de 45-54. I la franja 35-44 ha baixat respecte a l'any passat. Per sexe 69% dones i 31% homes.

Durant el període de confinament, com ja s'ha comentat, s'ha intensificat el web del museu com a una sala més del museu i s'han agrupat tots els continguts on line en un apartat específic al web.

També hem incorporat a la web el link per accedir a les factures elecròniques.

Facebook

El perfil del Facebook compta amb 3.518 persones, el que respresenta un lleuger increment respecte el 2019.
Un 48,3% dels fans són dones i un 51,7% són homes. Per franges d'edats tenim un 22% de públic entre 35-44 anys i un 27% de 45-54 anys.

Instagram

Hem fet 153 publicacions al perfil d'Instagram: post, stories i vídeos. Actualment hi tenim 1.804 seguidors, 652 seguidors més que l'any 2019. És el primer cop que hem publicat els stories de l'aplicació.

Youtube

Durant el 2020 hem penjat 5 vídeos al canal del museu amb 559 visualitzacions en total. Amb un temps de visualització de 14,8 hores i 1:35 de dada mitjana de les

visualitzacions.

Google bussines
Des d'agost a desembre 58 interaccions i 674 cerques al perfil. De les quals 111 interaccions han estat visites al lloc web, 109 l'adreça del museu i 27 trucades. El 72,7 % de clients han trobat la nostra fitxa cercant el nom o l'adreça de l'ens. El 27,2 % han trobat la fitxa cercant una categoria, un producte o un servei i un 0, 1% han trobat la fitxa cercant una marca relacionada amb el nostre ens.

País dels farinons
Tenim 453 usuaris, 109 usuaris més que al 2019. Al mes de febrer teníem 30 usuaris, i al març vàrem passar a 70 usuaris i 152 a l'abril. El tancament del museu i l'activació del Museu a casa van ajudar a millorar les dades del joc.
La pàgina ha rebut 512 sessions de visites, amb un temps promig de 0.40 minuts. El 96,2% són usuaris nous, mentre que el 3,8% retorn. Per edat un 27,50 % és la franja de 28-24, seguit del 33,50% de 25-34 i per sexe 45,85% dones i 54,15% homes.

2.7. *Formació*

El museu aposta per la formació continuada del seu personal. Durant aquest any s'han multiplicat les jornades on line per debatre sobre la situació dels museus i els reptes que ens ha plantejat la situació de crisi sanitària, social i econòmica provocada per la pandèmia de la COVID-19. Amb la voluntat d'estar al dia sobre allò l'actualitat en el món dels museus, hem participat en les sessions següents:

- *Traient partit de les xarxes socials per superar períodes de crisi* amb Jairo Cortés. 26 de març de 2020. Org: Turisme Barcelona
- *L'impacte del COVID-19 a l'oferta de les activitats turístiques de destí de les comarques gironines, Principals mercats emissors turístics de les comarques gironines: Situació i perspectives*. 23 d'abril de 2020. Taula Gironina de Turisme i Agència Catalana de Turisme.
- Llotja Virtual. *Reactivem la cultura*. 06 de maig de2020. Cambra de Barcelona.
- *Instagram Stories i IGTV pel turisme cultural*. 12 de maig de 2020. Org: Patronat de Turisme Costa Brava.
- Taula rodona *Museus POstCOVID19. Lliçons apreses x no tornar a la normalitat*. 13 de maig de 2020. Universitat de Barcelona i Adhoc Cultura.
- Webinar *Canvis en els models de negoci de les empreses culturals*. 14 de maig de 2020. Patronat de Turisme Costa Brava.
- *El futur dels museus*. Live Talk Una finestra a la ciència. 18 de maig de 2020. CosmoCaixa.
- *Museus confinats: impacte, innovacions i escenaris de futur*. 19 de maig de 2020. Org: Universitat Barcelona, Ass. Museòlegs i ICOM España.
- Converses virtuals: *Museus i Turisme*. 19 de maig de 2020. Departament de Cultura.
- Converses virtuals: *Museus i Món digital*. 19 de maig de 2020. Departament de Cultura.
- Converses virtuals: *Museus i Educació*. 20 de maig de 2020. Departament de Cultura.
- Converses virtuals: *Museus i Salut*. 20 de maig de 2020. Departament de Cultura.
- Converses virtuals: *Museus i inclusió*. 20 de maig de 2020. Departament de Cultura
- *Content Marqueting i Turisme Cultural*. 21 de maig de 2020. Patronat de Turisme Costa Brava.

- *Els museus a Catalunya post Covid-19: cap al museu social. Reptes i propostes de futur*. 28 de maig de 2020. Xarxa de Museu d'Art de Catalunya.
- *Museus i transformació econòmica: cap a un model de turisme sostenible*. 2 de juny de 2020. Fundació Carulla.
- *Cultura al límit. Bibliotecas y museos con-Covid 3º Encuentro online gratuito de reflexión conjunta*. 2 de juny de 2020. Associació de Professionals de la Gestió Cultural.
- *Museus i Lideratges sense càrrec. I, ara?* 3 de juny de 2020. Facultat d'Educació de la UB i ADHOC Cultura!
- *Museus en Temps de Post COVID-19. El museu virtual. El nou paradigma de l'objecte a la realitat*. 4 de juny de 2020. Xarxa de Museu d'Art de Catalunya.
- *Museus i economia versus museus i societat: de la lògica turística a la lògica social.* 11 de juny de 2020. Xarxa de Museu d'Art de Catalunya
- Formació sobre *Calaix: realització d'exposicions en línia.* 9 de juliol i 15 d'octubre de 2020. Agència Catalana del Patrimoni Cultural
- *La cultura transforma El valor de mesurar l'impacte*. Webinar amb Josep Lluís Segú 16 de juliol de 2020. Fundació Carulla.
- Sessió informativa *Desperta el patrimoni*. 28 de juliol de 2020. Agència Catalana del Patrimoni Cultural
- Jornada participació Pla Estratègic de l'Observatori de Públics del Patrimoni Cultural (OPPCC) 2021-2024. 14 d'octubre de 2020.
- *El desenvolupament de públics culturals a partir de la COVID-19*. 20 i 21 d'octubre de 2020. Ajuntament de Girona.
- *Museus i Centres Educatius. Un binomi guanyador*. 27 d'octubre de 2020. Museu de l'Empordà
- *Escoltar el públic presencial, digital i potencial en temps de distància social*. 5a Jornada Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural. 24 al 26 de novembre de 2020. Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.
- *Com vendre oferta cultural i connectar amb les noves generacions i públics* Formació360 graus del Patronat de Turisme Costa Brava. 25 de novembre de 2020.
- Seminari *Un consens per l'Empordà*. 28 de novembre de 2020. Institut d'Estudis Empordanesos, Via Pirena i el setmanari de l'Alt Empordà.

D'altra banda, també hem realitzat els cursos següents:

- Curs de *Mediació Patrimonial*. Escola de Formació de l'Associació Catalana d'Empreses del Lleure, l'Educació i la Cultura, del 4 al 17 de maig de 2020
- Curs *Novetats de la llei 9/2017, del 8 de novembre, de contractes del sector públic*. Diputació de Girona. 19, 21, 26 i 28 d'octubre de 2020
- Curs *Pressupost públic: visió de conjunt d'un pressupost*. Diputació de Girona. 3, 5 i 10 de novembre de 2020
- Curs de *Gestió estratègica per objectius al núvol*. Xarxa de Museus de les Comarques de Girona. Del 3 de novembre al 14 de desembre de 2020.

2.8. *Turisme*

El mes de novembre hem participat al *Workshop Virtual Interclubs* organitzat 24/11/2020 pel Patronat de Turisme Costa Brava, on ens vàrem entrevistar amb l'empresa Multisignes.

3.1. Assessorament

Patrimoni Industrial

El mes de febrer de 2020 responem la consulta de Kalina Nikolaeva de part del Sr. Plamen Kapralov sobre una fàbrica de 1942 a la ciutat de Smyadovo, Bulgaria. Per inventariar col·lecció sobre molí fariner Bulgària. Kalina Ikolaeva ens consulta sobre una. Li enviem quadern didàctic per correu postal, amb la traducció a l'anglès.

També aquest mes seguim amb l'assessorament a l'empresa Ondartez en relació al plafó museogràfic que ha d'acompanyar una màquina de neteja de blat de l'antiga fàbrica de farines La Fanderia (Errenteria, Guipuzkoa).

El mes d'abril, a través de Jordi Morell de la Farinera del Clot de Barcelona ems posem en contacte amb la Sra. Montserrat Solanes de la Farinera de Sant Miquel de la Vall, que han restaurat com a particulars la seva farinera i voldrien poder-hi fer visites.

El mes d'agost assessorem el Museu de l'Anxova i de la Sal de L'Escala en relació al funcionament de la maquinària del molí de Sant Vicenç de l'Escala per a fer una publicació dins la col·lecció de guies de patrimoni "Viu el patrimoni de l'Escala".

3.2. Consultes

Consultes telemàtiques
Paula Molina estudiant del Máster de Educación y museos de la Universitat de Murcia, ens adreça una consulta el mes de febrer sobre activitats per tercera edat.

També el mes de febrer Pau Castillo ens consulta sobre gestió del museu per a dos treballs de les seves assignatures del Màster en Patrimoni de la UdG. En concret, els seus treballs van ser: *Anàlisi de la gestió d'una institució cultural: l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries* i *Bases del Pla de màrqueting de l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries (16-25 anys)*.

3.3. Nova audioguia

A partir del mes de juliol es va posar en funcionament un nou recurs interpretatiu de l'exposició permanent (audioguia) en el marc del programa *Visitmuseum. Els museus catalans a les teves mans* que promouen el Departament de Cultura i el Departament d'Empresa i Coneixement.

L'audioguia ha estat realitzada per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries, és d'accés gratuït i es pot escoltar des del dispositiu mòbil dels visitants i a través del web del *Visitmuseum* i està disponible en català, castellà, anglès i francès.
L'audioguia és un suport a la visita presencial del museu, que permet a l'usuari complementar el seu recorregut de la mà de catorze relats, que enriqueixen el discurs expositiu des del vessant més humà. A través d'una història de vida, la del Llorenç, l'últim moliner de la Farinera, i la seva néta Candela, els i les visitants s'endinsen en la història del molí de Castelló d'Empúries.

3.4. *Cessions de l'espai*

Amb la vocació d'oferir servei a la seva comunitat i per tal que la inversió que s'hi ha realitzat tingui un retorn al la població del territori, el museu ha posat a disposició de la ciutadania diversos dels seus espais públics per tal que s'hi puguin realitzar activitats de diversa índole: reunions, xerrades, sessions formatives, jornades...

Durant l'any 2020 s'ha cedit l'espai a:

- Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter: Curs de guies del Parc Natural 2020. 13 de febrer de 2020. Espai EmpordàNA'T.
- Ajuntament de Castelló d'Empúries: unta de Govern de la Comunitat d'Usuaris d'Aigües de la Plana Litoral de la Muga. 5 de febrer de 2020. Sala del blat.

3.5. *La botigueta del molí*

Per tal d'adoptar les mesures recollides al *Pla de contingència davant la COVID-19* redactat pel museu s'ha reubicat els productes que tenim a la venta dins de l'armari que hi ha a la planta baixa de les sales d'exposicions per tal de poder continuar oferint aquest servei.

Hem incorporat a la venta el llibre: Sis estudis sobre la història dels cortals empordanesos (segle XIII – XXI)de l'editorial Midac Llibres.

4. Xarxes

Davant de la situació generada a causa de la crisi sanitària per la COVID19, el tancament dels museus i la represa de l'activitat, l'acció cultural derivada del treball en Xarxa s'ha vist modificada i en bona part s'ha centrat en donar suport als museus i acompanyar-los en el procés de represa de l'activitat.

4.1. *Una comarca de museu*

De les activitats programades en el marc del projecte Una comarca de Museu sols s'ha pogut dur a terme la que es va programar el dia 24 de gener de 2020, Dia Internacional de l'Educació, en que es va presentar als Serveis Eductius de l'Alt Empordà un resum de l'activitat educativa dels museus de la comarca durant l'exercici 2019, a la vegada que es posava de relleu l'oferta educativa de tots ells i es presentava el vídeo promocional de la xarxa.

Es segueix oferint l'Itinerari escolar als alumnes de la comarca.

4.2. *Xarxa de Museus de Comarques de Girona (XMCG)*

Fins al 20 de novembre, l'Ecomuseu Farinera va exercir la presidència de la Xarxa de Museus de les Comarques de Girona. I com a tal es va participar en la presentació de la Campanya de Nadal 2019, es va assistir a les reunions de les Xarxes Territorials de Catalunya i la direcció va ser entrevistada a les taules sectorials UdG i a TV Girona per parlar de la situació dels museus del territori.

Hem participat també en les reunions de les comissions en les que participa el museu així com en les reunions de la comissió tècnica de la xarxa.

Reunió Comissió Tècnica POA 2020-2023

Es va reunir el mes de gener per treballar els apartats de "Seguiment i avaluació" i l'apartat "Organització i finançament" del Programa d'actuacions 2020-2023

Reunió comissió Difusió i Públics

Es va reunir el mes de febrer i es va fer un repàs de l'estat de les diferents accions dutes a terme al 2019, per valorar la continuïtat, supressió o modificació de les mateixes

Reunions Comissió Educació

Es va reunir el mes de març i es va tractar el temes: programes Argonautes i Educació 360º, Jornades d'Educació a Sant Feliu de Guíxols, Publicitat a l'editorial Graó, Festival Ludivers, Activitats tallers i xerrades a la UdG, Comunitat de Pràctica, Assessorament Projectes educatius, Proposta Haumea Edicions i Plataforma d'avaluació.
Ja al mes d'octubre la reunió es va centrar en la situació dels museus en relació a les activitats escolars. Es va proposar concentrar els esforços en el desenvolupament d'activitats educatives destinades tant a públic escolar com familiar.

Reunió Comissió Comunicació, Cooperació, Acció Social i Sostenibilitat

També es va reunir el mes de març per definir les accions a realitzar en relació a l'accessibilitat. A la reunió del mes de juliol es va debatre sobre l'avaluació MUSA a les extensions del museus i sobre la Nit dels museus.

Reunió de las Comissió Tècnica

Es reuneix el mes d'abril, amb els museus tancats. Hi participa la Directora General de Patrimoni Cultural. Es parla de la perspectiva de la reobertura dels museus després del tancament i de quines seran les accions de reactivació. S'informa que s'estan redactant els plans sectorials que han de ser validats pel PROCICAT.
Es reconverteix les activitats programades en el marc del DIM, que mantenen la temàtica en temes de gènere i accessibilitat, mentre que la Nit dels Museus es trasllada al mes de novembre. Es fa referència l'estudi de l'Observatori de Públics de Catalunya sobre la previsió de pèrdua de visitants als museus a causa de la pandèmia. Es fa un repàs sobre les accions de les diverses comissions (Campanya de Nadal, programa Educatiu, monitorització XXSS, actius patrimonials, accessibilitat) i s'acaba parlant de les subvencions 2020 i de la situació dels museus de Girona.

Ens tornem a reunir el mes de maig. S'informa els museus de les mesures que es prenen des del Departament de Cultura per pal·liar la crisi (subvencions i accions per reactivar el sector), se'ns informa sobre la convocatòria del Pla Nacional de Fotografia, i es centra la reunió principalment en el procés de desconfinament dels museus.

A la reunió del mes de juliol s'informa sobre l'execució pressupostària 2020, sobre les actuacions de les diferents comissions (suport a la documentació, accions posposades de formació i Reorg, venta on line, aplicació enquesta de satisfacció de públics, programa de fotos i vídeos dels museus, XXSS, Programa Som Cultura ui Campanya de Nadal, projectes educatius, Nit dels museus).

La darrera reunió de l'any va ser el mes de novembre. Es va presentar l'estat d'execució de les accions 2020 de les diferents comissions: suport a la documentació, compres de materials de conservació preventiva, avaluació MUSA, formacions, Nit dels Museus, Campanya de Nadal, Som Cultura, Quest Up, Educació). Es va presentar la proposta de

pressupost 2021 i es va fer el relleu de presidència de la Xarxa. També es va informar que des del Departament de Cultura s'està treballant en el Cens d'equipaments de Cultura responsable i sobre l'evolució de la desescalada en allò que afecta els museus.

Reunions de les Xarxes Territorials de museus de Catalunya

Es reuneix el mes de maig per parlar sobre els problemes que s'estan trobant els museus de cares a la reobertura i veure de quina manera se'ls pot ajudar des del Departament de Cultura, també es parla sobre com la situació ha afectat a les activitats escolars i quin és l'enfocament que se'ls haurà de donar aquestes. Es parla sobre la proposta de celebració conjunta de la Nit dels Museus i sobre el viratge digital que han fet els museus arran del període de confinament.

El mes de juny, a part d'aquests temes es parla també sobre la recepció de visites escolars als museus i sobre la venda on line.

A la reunió de juliol s'informa també sobre el projecte Museus i Salut, sobre les subvencions de funcionament dels museus, sobre la represa de l'activitat del museu, sobre la Nit dels Museus i la proposta de participar conjuntament en La Marató de TV3, sobre el programa de Seguretat dels museus.

Al mes de juliol la reunió es va centrar sobre la oferta educativa dels museus i de quina manera poden donar millor resposta els museus a les necessitats de les escoles davant la situació actual i la represa del curs escolar. Es comenta el document de represa del sector cultural (museus), i es parla també sobre el projecte de digitalització 3D i la proposta de formació de la Xarxa de Girona.

Ala reunió del mes de setembre es va informar sobre les subvencions de funcionament als museus i sobre com afecten les mesures preventives en relació a les activitats presencials, principalment les escolars.

4.3. ***Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XaTIC)***

El municipi de Castelló d'Empúries forma part de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya des de l'any 2006, en què es va constituir. El museu forma part de la direcció tècnica, pel que hem assistit a les diverses reunions a més de l'Assemblea General.

El mes de gener vàrem participar en una reunió al Museu del Suro de Palafrugell per tal de buscar la manera d'impulsar la XaTIC i les oportunitats que suposa per als seus integrants. Es va debatre sobre quina podria ser la manera de donar-li més rellevància i es va posar sobre la taula la gran diversitat d'equipaments que la integren, que no tots tenen el mateix nivell de rigor i singularitat. Un altre dels temes que es va tractar va ser la proposta de modificar l'estructura jurídica de la XaTIC i que passi a ser una Comunitat de municipis amb gestió integrada a l'Ajuntament de Terrassa.

Al mes de febrer vàrem assistir a la Reunió Tècnics XaTIC que va tenir lloc a la Masia Freixa de Terrassa per tal de preparar l'assemblea del mes de febrer i la proposta d'actuacions 2020. Es va informar així mateix sobre la proposta de canvi d'estructura jurídica i la intenció d'elaborar el Pla estratègic de la XaTIC. A més de la proposta de difusió i comercialització de l'empresa Creative Rural. Temes que també es van tractar a l'Assemblea

També al febrer va tenir lloc l'Assemblea anual al Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala. Es va informar als assistents sobre el canvi en la Presidència de la Xarxa, sobre les baixes de membres, es va presentar la memòria de l'exercici 2019 i es va aprovar el pressupost 2020 i la proposta d'actuacions.

El mes de desembre es va reunir de nou la direcció tècnica per ser informada sobre la millora de l'adaptació de la web i l'entorn de les xarxes socials. Temes que es van tractar en la següent reunió de tècnics.

4.4. ***Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya***

Com a museu secció del Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, l'Ecomuseu Farinera assisteix a les diferents convocatòries de reunió tant com a membre de la Comissió Executiva com del plenari de directors.

Reunions de la Comissió Executiva

El mes de febrer ens vàrem reunir a Capellades. En aquesta reunió es va informació diversa sobre temes administratius i sobre el document de la nova organització de l'ST mNACTEC, que s'aprovarà quan estigui en funcionament el Consell Rector. Es va presentar la proposta de disseny dels nous logos del sistema, es van comentar les sol·licituds que s'han rebut de noves incorporacions de museus i es va parlar del Pla d'actuacions (estudis impacte econòmic, pla estratègic del sistema, exposicions conjuntes), de la carta de serveis i de recerca i publicacions.

Reunió de Directors

A inicis de maig la reunió va centrar-se en la situació de l'ST mNACTEC, la incertesa de cares a la reobertura dels museus (els museus registrats podran obrir a partir de que el Departament de Cultura publiqui el decret de reobertura dels museus). Es va informar sobre els procediments de subvencions, que es troben aturats fins al final del confinament, però que s'han pogut incrementar els imports concedits. Es va comentar també l'estat en que es trobava l'execució del pressupost de 2020 per al ST. I es va parlar de la necessitat de que els museus de Ciència i Tècnica tinguin un paper més visible en la societat. Una altra de les informacions rebudes va ser la revisió que s'ha de fer del tesaure dels museus de Ciència i Tècnica, l'euromus compartit i la difusió conjunta

A finals de mes hi va haver una segona reunió centrada principalment en el procés de reobertura dels museus. Es va informar també sobre el procés de suport a les actuacions del Sistema per a l'any 2020, la revisió de Tesaure, l'adquisició de Tòtems i sobre la difusió conjunta.

Informe sobre l'acció com a museu secció de l'ST mNACTEC

Tal i com es va acordar en reunió de la Comissió Executiva, el museu va redactar un informe relatiu a la seva acció vinculada a la declaració del com a museu secció. Aquesta posa de manifest el seu paper de referent en el seu àmbit temàtic d'actuació, la seva projecció sobre el conjunt del territori i el conjunt del seu bagatge, activitats, programació i excel·lència museològica, científica i acadèmica tingui un marcat i reconegut prestigi i referència nacional i internacional. En l'informe es recollien les actuacions que el museu desenvolupa com a referent nacional en matèria d'assessorament tècnic, científic i organitzatiu, en tasques de foment i el suport en l'activitat de conservació i restauració de la col·lecció nacional, en el suport per a la documentació i la difusió de la temàtica patrimonial de la qual n'és referent.

Nous logotips del Sistema
El mes de desembre es va presentar nova identitat visual, que adequa gràficament la marca als nous temps i vol transmetre una imatge de modernitat i innovació dels 27 museus que l'integren. El projecte parteix de la concepció del Sistema Territorial MNACTEC com un museu nacional estès per tot el país, i juga amb conceptes com territori, xarxa, sistema, entorn industrial, científic i tecnològic, dinamisme i transformació.

Posteriorment es va fer una presentació per als museus del llibre d'estil d'aplicació.

5. Gestió

5.1. Museològica

El mes de març trametem al servi de Museus el Qüestionari Registre de Museus 2020.

Pla estratègic (Fases I i II)
Durant l'any 2020 hem dut a terme la fase d'anàlisi prèvia del pla estratègic de l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries, que s'ha basat en la recerca estadística i en la relació de les fonts documentals disponibles des del museu. A partir d'aquí, s'ha desgranat i observat la realitat territorial, socioeconòmica, socioeducativa, cultural i patrimonial del municipi i el seu entorn. S'ha fet també l'anàlisi intern del museu: s'ha relatat la raó de ser, naturalesa i els òrgans de govern de la institució, en primer lloc, seguit d'un anàlisi de la infraestructura de l'equipament, el seu organigrama i pressupost; i també la gestió de les funcionalitats del museu, la proposta de valor i finalment en les funcions de gerència de l'ens.

A partir d'aquí s'ha centrat el focus en el fruit de l'activitat del museu, d'una banda en el marc de la construcció de connexions i sinergies amb l'entorn, de l'altra pel que fa a la interacció amb els destinataris, a nivell de participació, d'activitat i d'afectacions arrel de la Covid-19. Així mateix, s'ha posat en valor el paper comunicatiu del museu a Internet.

Aquesta primera fase d'avaluació conclou amb un anàlisi DAFO. La segona fase, destinada a la diagnosi de situació ha implicat per una banda la realització d'un mapa d'agents i per l'altre la realització d'un anàlisi causal per determinar les hipòtesis de fonament del pla estratègic. S'han identificat 3 esferes prioritàries per la identificació de factors causals, que agrupen aquells elements identificats de més pes: Relacionats amb la connexió entre el museu i els interessos dels seus públics objectiu; Relacionats amb la coordinació entre el museu i els agents clau del territori; i finalment relacionats amb la definició d'un relat del museu més precís, potent i ben comunicat. Aquestes esferes tenen com a objectiu estructurar els fonaments de la proposta estratègica del pla elaborada en les fases posteriors a on s'encabiran objectius, línies estratègiques, mesures i sistema de seguiment i governança.

Aquest procés ha estat supervisat des del Departament de Cultura i amb l'acompanyament de l'empresa Momentum.

Cens d'espais de cultura responsables
Hem sol·licitat inscripció al Cens d'espais de cultura responsables creat pel Departament de Cultura amb l'objectiu de donar seguretat al públic garantint que els

espais d'activitat cultural compleixen totes les mesures sanitàries i, per tant, són espais segurs, en el ben entès que la cultura dona sentit de comunitat a la societat i inclusió, per la qual cosa és essencial.

L'Ecomuseu Farinera ha sol·licitat la inscripció en tant que equipament on es desenvolupen activitats culturals i que té redactat i aplicat *Pla de Contingència davant la COVID-19* per el qual ha adoptat les mesures sanitàries determinades per les autoritats competents per evitar el risc de pandèmia de la COVID-19. I tenint en compte que els espais culturals es fan corresponsables de minimitzar els efectes nocius que pot provocar l'aïllament social i es comprometen a treballar per la inclusió social des de l'àmbit cultural.

Accessibilitat

El museu ha abordat aquest any 2020 un parell d'accions per tal de millorar l'accessibilitat al d'acord amb el programa MUSA del Departament de Cultura, que recull les recomanacions del Codi d'Accessibilitat de Catalunya. Les accions que s'han desenvolupat han estat:

- Elaboració de plànols axiomètrics als que se'ls donaran diversos usos: per a la senyalització d'ubicació i emergència del museu, per a incorporar al web i per produir una petita guia del museu amb els "Top 10" per a aquells visitants que vulguin fer una visita ràpida.
- Fer el web del museu accessible aplicant al web un gestor de continguts (CMS) i posant l'accent en les millores d'accessibilitat web seguint les directrius proposades a l'informe MUSA i al Web Content Accessibility Guidelines.

Dies anuals d'obertura

Aquest any 2020 el museu ha obert les portes un total de 210 dies, 1.258 hores.

5.2. ***Administrativa***

Comissions Executives i Juntes Rectores

La Junta Rectora prevista per al mes de març va quedar anul·lada a causa de la situació de pandèmia i es va convocar de nou, via telemàtica, per al mes de maig. En aquesta primera sessió de l'any 2020 es va donar compte de diverses resolucions de Presidència i es va aprovar l'increment retributiu 2020 del personal en base al RDL 2/2020.

En la segona sessió, celebrada el mes de novembre, es va aprovar el Pressupost de l'Ecomuseu Farinera i de la Plantilla per a l'exercici 2021.

També el novembre es va celebrar la primera sessió de la Comissió Executiva del museu, en la que es van donar informacions diverses i es va aprovar contracte menor d'obres a l'empresa Senagua per a la neteja de la mina del rec.

Personal

A partir del mes d'octubre la Sra. Núria Roura s'ha reincorporat a la jornada complerta, després d'un període de reducció d'un 20% de la jornada laboral per tenir cura d'una filla menor de 12 anys.

Pla de Contingència davant la COVID19

Durant el mesos de maig i juny ens concentrem en la redacció el *Pla de Contingència davant la COVID-19* per a la reobertura del museu i la seva posada en pràctica.

Posteriorment, aquest es va actualitzar amb el *Pla de represa del Sector Cultural. Museus* del Departament de Cultura. Arran del pla de contingència:

- Reactivem contracte neteja, i augmentem les hores diàries de neteja i desinfecció
- Modifiquem horaris museu per poder fer front al sobre cost de la neteja.
- Es modifiquen els horaris de personal per adaptar-los a la situació, combinant teletreball amb treball presencial
- Apliquem mesures de contingència: aforaments limitats en funció de cada període, senyalització informativa, distàncies de seguretat, recorregut únic, gels hidroalcohòlics, interactius fora de servei, fulletons fora de l'abast del públic, botiga en vitrina, catifes desinfectants, mampares de protecció, epi's personal, formació, cobrament amb targeta de crèdit…
- S'acompanya de campanya Informativa a través del web i tòtems al pati amb les mesures adoptades.
- Hem adaptat les activitats del museu a les mesures establertes al Pla.

A més, tal i com estableix el pla, el dia 23 de setembre el personal del museu va fer una sessió de formació per tema COVID-19.

Convenis

S'ha signat Conveni amb el Consorci de la Costa Brava per al manteniment del rec del Molí per als anys 2020-2022.

S'ha signat conveni amb la Fundació 1859 Caixa Sabadell Conveni per a la cessió de l'Exposició El farcell de la postguerra.

Transparència i Protecció de dades

S'ha actualitzat les fitxers i la Carta de serveis i retiment de comptes.
El personal del museu ha participat en el Curs de Protecció de Dades que ha organitzat l'Ajuntament de Castelló d'Empúries

5.3. ***Econòmica***

Subvencions

Aquest any hem rebut un total de 90.875,89 € entre subvencions directes i indirectes, i la Transferència de Crèdit del mNACTEC. A més de l'aportació en el marc del conveni amb el Consorci de la Costa Brava

<u>Diputació de Girona</u>

- Àrea de Cooperació Cultural
  Convocatòria: Subvencions als centres de conservació, difusió i interpretació del patrimoni i de la memòria històrica en el marc del programa "INDIKA" de recursos educatius (curs 2020-2021)
  Projecte presentat: Visites guiades i tallers Curs 2020-2021.
  Import concedit: 70% de les activitats educatives que contracten les escoles de comarques de Girona (i en funció del crèdit disponible).

- Àrea de Cooperació Cultural
  Convocatòria: Subvencions per al foment de projectes culturals als museus de les comarques gironines - 2020
  Projecte presentat: Projecte Cultural 2020
  Import sol·licitat: 35.000,00 €

Import concedit: 13.859,75 €

Val a dir que aquest any aquesta subvenció que atorgaven conjuntament la Diputació de Girona i el Departament de Cultura s'ha convocat per separat.

- Àrea de Cooperació Cultural
  Convocatòria: Subvencions per al finançament de la preparació de continguts pedagògics virtuals en el marc dels Programes Pedagògics del Servei de Cooperació Cultural
  Projecte presentat: Activitat educativa virtual per a l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries
  Import sol·licitat: 8.828,50 €
  Import concedit: 4.109,66 €

- Àrea de Règim Econòmic i Noves Tecnologies
  Convocatòria: Subvenció a museus i col·leccions de les comarques gironines per a dotar-se d'equipaments relacionats amb les noves tecnologies
  Projecte presentat: Inversions en noves tecnologies
  Import concedit: 1.034,48 €

Altres
Des del la Xarxa Territorial de Museus de Comarques de Girona ens han tornat a aprovar un ajut extraordinari de suport a la documentació. Entre els mesos d'agost i octubre s'han realitzat 150 hores de treball extern per continuar amb les tasques de documentació del fons documental del museu. Aquest ajut està valorat en un import de 2.300,00 €.

Departament de Cultura
Convocatòria: Subvencions per la conservació-restauració de béns mobles i dels elements arqueològics i artístics integrats en el patrimoni immoble
Projecte presentat: Restauració pastera
Import sol·licitat: 892,37€
Import concedit: 679,00 €

Convocatòria: Subvencions per al funcionament i les activitats dels museus- 2020
Projecte presentat: Projecte Cultural 2020
Import sol·licitat: 35073,58€
Import concedit: 35.073,00 €

Convocatòria: Subvencions per la implementació de programes estratègics i projectes específics dels museus
Projecte presentat: Pla estratègic Ecomuseu Farinera (Fases I i II)
Import sol·licitat: 5.118,30 €
Import concedit: 4.350,00 €

Convocatòria Pla Nacional de Fotografia
Adquisició de la Sèrie La Farinera 1994 del fotògraf Francesc Guillamet i Ferran.
Import de la col·lecció adquirida: 9.470,00 €

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya
Transferència de crèdit com a Museu Secció del mNACTEC.
Import sol·licitat i concedit: 20.000,00 €

Lloguer d'espais del museu

S'ha llogat les sales del museu per a la realització de les classes de l'Espai en dansa amb la finalitat de ajustar-se als protocols COVID19. El lloguer es va iniciar el mes de setembre però es va veure interromput a causa de les mesures de contenció dictades per les autoritats sanitàries que no permetien la realització d'activitats en els espais del museu.

5.4. *Infraestructures*

Seguretat i protecció

El mes de gener es va realitzar la revisió del Pla d'Autoprotecció del Museu.
S'han fet millores en les càmeres de seguretat del museus
S'han realitzat les revisions de manteniment preceptives a ascensors, sistema antiincendis i antiintrusos i aires condicionats (excepte durant el període de tancament del museu) i s'ha fet també la inspecció dels ascensors per part de l'empresa TÜV Rheinland.

Manteniments

S'ha substituït del motor de l'ascensor que havia quedat malmès arran d'uns plujats.
Hem instal·lat baixants pluvials a les façanes del rec del Molí i del carrer Sant Francesc.
Durant el període de tancament s'ha aprofitat per instal·lar sensors de moviment en planta baixa.
També hem netejat les herbes de ka muralla del Rec del Molí al tram del museu. També hem aprofitat que el rec estava buit per repassar l'estructura de la reixa de la turbina

Rec del Molí

Des de l'Ecomuseu Farinera es gestiona el manteniment del rec del Molí. D'una banda, es té cura de la regulació de les comportes a Vilanova de la Muga, a través de l'empresa Castelló d'Empúries 2000 SL. Aquestes tasques afecten el manteniment de les dues comportes situades a la resclosa de Vilanova de la Muga:

- Manteniment del cabal ecològic de la Muga en funció de cada període de l'any, segons la taula anual establerta per els Serveis Tècnics Municipals.
- Regulació de l'obertura i tancament de la comporta de desguàs en funció de les avingudes de la Muga.
- Obertura i tancament de la comporta de pas a requeriment de la funcionalitat del rec i sempre que es sol·liciti des dels Serveis Tècnics Municipals.

Es va començar l'any amb un període de pluges molt fort que va suposar el tancament de la comporta de Vilanova de la Muga cap al rec del Molí. D'altra banda, des de la planta d'ABASTEM hem rebut diverses sol·licituds de regulació de la comporta per tal de poder captar pel rec del Molí mentre resolien algunes avaries.

De la mateixa manera, s'han atès sol·licituds d'usuaris que van demanar buidar el rec del Molí per fer una reparació d'una boixa. Es va aprofitar que el rec estava buit per retirar unes andròmines que hi havia al seu llit aigües avall, a la zona del rentador de castelló d'Empúries.

Projecte de Rehabilitació del rec del Molí

A partir del meitats de setembre es van iniciar les obres de *Recuperació ambiental del Rec del Molí*. Per part de l'Ecomuseu Farinera es van fer les gestions d'informació als usuaris del rec i de gestió de la Comporta de Vilanova de la Muga per al tancament del pas de l'aigua al rec. Ens coordinem també a l'empresa que fa la pesca elèctrica.

En relació al rec del Molí, en l'execució del projecte es refan els marges allà on hi ha filtracions i on no hi ha bosc de ribera consolidat. S'eliminaran els llots per garantir el pendent continu, però sols quan els llots dificulten el pas normal de l'aigua. També s'eliminaran els troncs, branques baixes de dins del llit del rec.

Neteja de la Mina sota l'Ecomuseu Farinera

El projecte de rehabilitació tampoc inclou la neteja de la mina sota la Farinera, és per aquest motiu que es decideix que aquest any s'abordi aquesta actuació.

L'obra consisteix en la neteja de la mina des de la mateixa turbina fins a la sortida del túnel (uns 60 metres de llarg per tres d'amplada). Aquesta és una actuació que millorarà l'estat del rec del Molí i complementarà els treballs de rehabilitació que s'hi estan fent. A part de la retirada de fangs, caldrà preveure també el transport aquest des de peu d'obra fins al camp on es dipositaran.

Tot i que a priori els períodes d'execució feien pensar que es podria acabar l'obra abans de finals d'any, els treballs no es van poder iniciar fins després de les festes de Nadal.

CPISR-1 C
Carme Gilabert
i Valldeperez

Firmado digitalmente
por CPISR-1 C Carme
Gilabert i Valldeperez
Fecha: 2021.04.01
10:39:10 +02'00'

Castelló d'Empúries, abril de 2021

Ecomuseu Farinera
de Castelló d'Empúries
MNACTEC

Ajuntament de
la Comtal Vila de
Castelló d'Empúries